

Quickscan Natuurwetgeving - 150kv Station Maarheeze - MZ150kv

**EU 204 Programma Bay Replacement
TenneT T.S.O. B.V.**

30 maart 2023

Contactpersoon

LAURA TILLEMAN
Specialist Ecologie

E laura.tilleman@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling	4
2	Projectgebied en ingreep	5
3	Resultaat	7
3.1	Gebiedsbescherming	7
3.2	Soortbescherming	7
3.2.1	Flora	7
3.2.2	Vogels	7
3.2.3	Grondgebonden zoogdieren	8
3.2.4	Vleermuizen	8
3.2.5	Amfibieën en reptielen	9
3.2.6	Ongewervelden	9
4	Conclusie	10
4.1	Vervolgstappen	Error! Bookmark not defined.
4.2	Vervolgstappen	Error! Bookmark not defined.

Bijlagen

Bijlage A	Kader Wet natuurbescherming; soortenbescherming	12
Bijlage B	Foto impressie projectgebied	15
Colofon		19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De komende jaren staat TenneT T.S.O. b.v. (hierna TenneT) voor een grote uitdaging. Om leveringszekerheid van elektriciteit te garanderen, moeten in tien jaar tijd circa 145 verouderde 110kV- en 150 kV-hoogspanningsstations vernieuwd worden. Om deze opgave te kunnen realiseren heeft TenneT het Bay Replacement Programma opgestart. Het vernieuwen of ombouwen van een hoogspanningsstation op de traditionele wijze is (te) tijdrovend. Binnen tien jaar tijd al deze hoogspanningsstations te vernieuwen of om te bouwen moet op een slimme manier gedaan worden. Het programma legt de focus op het standaardiseren van het vernieuwen of ombouwen van een hoogspanningsstation. Standaardisatie moet de tijdswinst opleveren om de verouderde stations toch binnen 10 jaar te kunnen vernieuwen of om te bouwen. Om te testen of de uitgewerkte standaardisatie praktisch haalbaar is, zijn zes Proof of Concept projecten opgestart.

Arcadis Nederland B.V. ondersteunt TenneT bij de veldvervanging van vier Proof of Concept-projecten. De opdracht bestaat uit de benodigde bureauonderzoeken, veldonderzoeken, planologische procedures en het omgevings- en vergunningenmanagement.

Voor de 150 kV-hoogspanningsstations Breda, Boekend, Kelpen en Maarheeze bevat de scope de volgende onderdelen:

- bestaande hoogspanningsinstallatie;
- tijdelijke locatie hoogspanningsinstallatie (MGU's);
- beoogde locatie hoogspanningsinstallatie;
- beoogde locatie 150kV-kabels.

Bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen zijn negatieve effecten op beschermde natuurwaarden, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd), niet op voorhand uitgesloten. Arcadis is gevraagd om quickscans uit te voeren voor vier locaties (Breda, Boekend, Kelpen en Maarheeze) waarbij ecologische risico's en eventuele vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) inzichtelijk worden gemaakt. Deze quickscan behandelt de werkzaamheden op het vermogenstransformatorterrein bij Maarheeze.

Deze rapportage betreft de quickscan natuurwetgeving voor het 150kV station Maarheeze (MZ150kV) aan de Panweg 2 te Maarheeze. Het TenneT-projectnummer betreft 003.367.40.

1.2 Doelstelling

Het uitvoeren van een quickscan met een habitatgeschiktheidsbeoordeling, waarmee voor de opdrachtgever inzichtelijk gemaakt wordt of en zo ja welke beschermde soorten op de planlocaties aanwezig zijn en welke beschermde gebieden in de omgeving aanwezig zijn en of dit leidt tot mogelijke vervolgstappen als onderzoek of aangepaste werkwijzen.

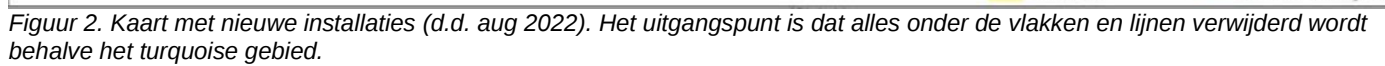
2 Projectgebied en ingreep

De werklocatie ligt aan de Panweg 2 te Maarheeze, in de provincie Noord Brabant (figuur 1). Het terrein bestaat voor het grootste deel uit een betonnen verharding met daarop de schakeltuin. De vegetatie op het terrein is kort gemaaid, en er staan enkele bomenrijen rondom de verharding van de transformatoren. Ten westen van het terrein is een perceel aanwezig dat recentelijk is afgegraven. Er zijn hier ruigtekruiden aanwezig en enkele struiken. Ten noorden van het terrein ligt een maïsakker waar de locatie naar geamoveerd wordt. In Bijlage B is een foto impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Begrenzing projectgebied.

Zoals in figuur 2 is te zien, worden er verschillende aanpassingen op het terrein uitgevoerd. Zo wordt een deel van het terrein heringericht waarbij de akker aan de noordkant wordt gebruikt. Daarnaast zullen kabels worden verlegd en nieuwe kabels worden aangelegd. Mogelijk worden ook nieuwe funderingen gestort. De exacte werkzaamheden van dit terrein en het definitieve ontwerp zijn echter niet bekend.

3 Resultaat

3.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het dichtstbijzijnde natuurgebied ligt op ongeveer één kilometer afstand. Dit is het Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, wat ook begrensd is als NNN. Vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied kunnen, behalve effecten als gevolg van stikstofdepositie, alle mogelijke effecten met externe werking op voorhand worden uitgesloten. Voor de effecten van stikstofdepositie is een AERIUS-berekening benodigd.

Natuurnetwerk Nederland

Aan de oostkant van het terrein bevindt zich het NNN-gebied Weerterbos op ca. 1 km. Het terrein zelf is geen onderdeel van NNN-gebied. Omdat het projectgebied op 1 km afstand ligt zijn effecten uit te sluiten en is een beoordeling van de ingreep aan het NNN-beleid niet aan de orde.

3.2 Soortbescherming

Om de aanwezigheid van beschermde soorten te bepalen, is een bureauonderzoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare informatie en gegevens uit verspreidingsatlas.nl, floron.nl en raven.nl. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten over de afgelopen vijf jaar (2017-2022).

Het veldbezoek is uitgevoerd op maandag 21 juni 2022 door Laura Tilleman. Tijdens het veldbezoek was het bewolkt, de omgevingstemperatuur was 19°C met een windkracht van 3 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.2.1 Flora

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten op het terrein van TenneT. Ook in de bredere omgeving (+/- 500 rondom het plangebied) zijn geen waarnemingen bekend. Omdat het terrein echter verplaatst wordt naar de noordelijk gelegen akker, is het mogelijk dat beschermde akkersoorten, zoals dreps, glad biggenkruid en korensla (verspreidingsatlas) voorkomen.

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar deze soorten, maar deze werden niet waargenomen. Wel is er gewoon biggenkruid aanwezig binnen het projectgebied. Deze is van glad biggenkruid te onderscheiden door zijn behaarde rozetbladeren. De aanwezigheid van beschermde plantensoorten is uitgesloten.

3.2.2 Vogels

In de omgeving van het projectgebied zijn vogels met jaarrond beschermde nesten waargenomen, namelijk: boomvalk, bosuil, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, steenuil en wespandief (NDFF).

Nesten van bosuil, buizerd, havik en wespandief op het terrein zijn uitgesloten. Er zijn enkele hoge bomen aanwezig binnen het projectgebied, maar er werden hier geen nesten aangetroffen. Boomvalken kunnen ook nesten maken in hoogspanningsmasten, echter werden deze niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Voor de steenuil ontbreekt het ook aan geschikte nestlocaties, er zijn geen bomen met hollen en de bebouwing heeft geen openingen die groot genoeg zijn.

Verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus zijn eveneens uitgesloten in het projectgebied, omdat de bebouwing geen openingen bevat die de soorten toegang kunnen bieden. Er zijn enkel open stootvoegen aanwezig in het hoofdgebouw, welke van onvoldoende omvang zijn. De huismus is wel tijdens het veldbezoek waargenomen, bij het woonhuis aan de overzijde (Panweg 4). Het is aannemelijk dat zich hier verblijfplaatsen bevinden van de soort. Hierdoor is het mogelijk dat het projectgebied wel behoort tot (essentieel) leefgebied van de soort. Het is mogelijk dat bij de werkzaamheden individuen worden verstoord, foerageergebied verloren gaat of de nesten indirect worden aangetast. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden (paragraaf 4.2).

Verder is op het terrein een waarneming gedaan van bonte vliegenvanger, een categorie 5 beschermde soort (verbodsbepaling 3.1 Wnb) (NDFF). Rondom het terrein zijn waarnemingen gedaan van andere categorie 5 soorten en soorten zonder jaarrond beschermd nest zoals boomklever, gekraagde roodstaart, kauw, merel en ekster (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn zwarte roodstaart, vink, zwartkop, houtduif en zwarte kraai waargenomen. De meeste soorten werden waargenomen ten westen van de schakeltuin. Omdat het deel van het transformatorstation waar nu bomen en struiken staan wordt heringericht, bestaat er een grote kans dat nesten bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen verstoord en/of vernietigd worden. Hiervoor dienen maatregelen genomen te worden (paragraaf 4.2). Het is echter uitgesloten dat de staat van instandhouding van deze soorten in gevaar komt wanneer buiten het broedseizoen gewerkt wordt.

3.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Binnen het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. Wel zijn er waarnemingen van das, eekhoorn en steenmarter in de omgeving van het terrein (NDFF). Verder kunnen de beschermde soorten boommarter, wezel, hermelijn en bunzing potentieel voorkomen op de locatie en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals konijn, haas en huisspitsmuis (verspreidingsatlas.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Er is een aarden wal aanwezig, maar er zijn geen holen of graafsporen aangetroffen (zie foto in Bijlage B). Daarnaast biedt de omgeving te weinig dekking om te functioneren als leefgebied voor de kleine marterachtigen. Door de afwezigheid van holen, (graaf)sporen en voldoende dekking zijn verblijfplaatsen van das, wezel, hermelijn en bunzing uitgesloten.

De eekhoorn komt voor in of nabij bos en maakt zijn nest in bomen op minimaal vijf meter hoogte. Er zijn een paar bomen ten westen van de schakeltuin die hieraan voldoen, maar er werden geen nesten aangetroffen. Verder vormen de struiken en bomen binnen het projectgebied geen optimaal habitat voor de soort, omdat ze weinig dekking bieden. De aanwezigheid van de eekhoorn binnen het projectgebied is uitgesloten.

Verder beschikt de aanwezige bebouwing niet over openingen die de steenmarter toegang kunnen bieden. Er is wel een vervallen schuurtje aanwezig ten westen van de schakeltuin, maar deze is te open om als verblijfplaats te dienen (zie foto in Bijlage B). Daarnaast werden er hier geen sporen aangetroffen die duiden op bewoning of aanwezigheid van de steenmarter. De omgeving is in potentie geschikt voor de soort, maar een verblijfplaats is uitgesloten.

Het is mogelijk dat algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren incidenteel voorkomen in het projectgebied, zoals konijn haas en huisspitsmuis. Er zijn geen sporen aangetroffen die duiden op verblijfplaatsen, maar er is geschikt leefgebied aanwezig. Hiervoor dienen maatregelen genomen te worden (paragraaf 4.2).

3.2.4 Vleermuizen

In de omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis (NDFF). Verder ligt het projectgebied in het verspreidingsgebied van ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis en watervleermuis (verspreidingsatlas.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen en het gebouw onderzocht op potentiële verblijfplaatsen. De bomen in het projectgebied beschikken niet over holen die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast zijn de meeste aanwezige bomen van onvoldoende omvang. Het hoofdgebouw beschikt wel over open stootvoegen die gebouwbewonende soorten toegang kunnen bieden tot het gebouw. Er vinden rondom dit gebouw echter geen werkzaamheden plaats. De potentiële verblijfplaatsen en invliegopeningen blijven behouden. De muren waar nieuwe transformatorhuisjes tegenaan worden gebouwd (figuur 1, rode vlakken) bevatten geen openingen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn hier uitgesloten.

Daarnaast is er geen sprake van essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute binnen het projectgebied. Er zijn weinig bomen of andere groene elementen aanwezig en geen aquatische elementen.

3.2.5 Amfibieën en reptielen

Op basis van de NDFF zijn de afgelopen vijf jaar de alpenwatersalamander en de levendbarende hagedis in de omgeving van het projectgebied waargenomen. Daarnaast ligt het projectgebied in het verspreidingsgebied van heikikker, kamsalamander, poelkikker, zandhagedis en hazelworm (verspreidingsatlas.nl). Ook algemeen voorkomende soorten zoals bruine kikker en gewone pad worden verwacht rondom het projectgebied.

Er is een sloot aanwezig in het projectgebied, maar tijdens het veldbezoek stond deze droog. Door de afwezigheid van oppervlaktewater in de nabije omgeving is het voorkomen van alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander en poelkikker uitgesloten. Verder komen levendbarende hagedis, zandhagedis en hazelworm vooral voor in heidegebieden en bossen. Het projectgebied vormt geen optimaal habitat. Het voorkomen van de soorten rondom het projectgebied heeft betrekking op de naastgelegen natuurgebieden zoals De Pan en Hughtherheide.

Algemeen voorkomende amfibieën zoals de bruine kikker en gewone pad kunnen slechts incidenteel voorkomen in het projectgebied. Door het ontbreken van oppervlaktewater in de omgeving is het projectgebied voor deze soorten eveneens suboptimaal.

3.2.6 Ongewervelden

Op basis van de NDFF is in de afgelopen vijf jaar enkel de bosbeekjuffer waargenomen in de omgeving van het projectgebied. Verder kunnen de teunisbloempijlstaart, grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, spiegeldikkopje en veldparelmoervlinder in de omgeving van het projectgebied voorkomen (verspreidingsatlas.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn de algemene soorten kleine parelmoervlinder en het dikkopje waargenomen. De bosbeekjuffer komt voor bij bosbeken, aangezien deze niet aanwezig zijn in of nabij het projectgebied is de bosbeekjuffer uitgesloten. De teunisbloempijlstaart, grote vos, grote weerschijnvlinder en het spiegeldikkopje zijn uitgesloten omdat er geen geschikte waardplanten (o.a. teunisbloem, zoete kers, boswilg, kamperfoelie, hennegras, pijpenstrootje) zijn aangetroffen binnen het projectgebied.

De veldparelmoervlinder gebruikt de smalle weegbree als waardplant en komt voor in kruidenrijke, droge graslanden. Deze vlinder is afhankelijk van genoeg nectarplanten in zijn omgeving. Aangezien het perceel geïsoleerd gelegen is binnen agrarisch gebied en er geen kruidenrijke graslanden met voldoende nectarplanten aanwezig zijn in de omgeving is de aanwezigheid van een voorplantingsgebied uitgesloten. Een incidenteel zwervend individu is niet uit te sluiten. Nader onderzoek is niet benodigd.

4 Conclusie en vervolg

Hieronder is beschreven of effecten kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen of een ontwerpaanpassing. Indien dit niet mogelijk is, is het noodzakelijk om soortgericht onderzoek te doen. Hieruit moet blijken of het projectgebied een functie heeft voor de betreffende soort(groep) en of het noodzakelijk is om een ontheffing aan te vragen en maatregelen te nemen.

Huismus

- **Onderzoek:** Voer twee veldbezoeken uit tussen 1 april en 15 mei (met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen) om de functie van het projectgebied te bepalen.
 - **Maatregel:** Afhankelijk van uitkomsten onderzoek. Bij afname leefgebied moet dit gecompenseerd worden. De aanleg van struiken, klimop op gebouwen of een rommelhoekje nabij Panweg 4 is bevorderlijk voor de aanwezige huismussen.
 - **Ontheffing:** Wanneer functionaliteit nesten wordt aangetast (door verlies leefgebied).

Hieronder zijn mitigerende maatregelen beschreven die te allen tijde genomen moeten worden. Voor enkele soort(groepen) is een vrijstelling van toepassing waardoor deze geen wettelijke bescherming kennen anders dan de zorgplicht, zie Bijlage A. Voor dit project is deze van toepassing voor algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën.

Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest

- **Maatregel:** Voor algemeen voorkomende broedvogels waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:
 - Voer werkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
 - Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Dit kan gedaan worden door aanwezige bosschages en bomen te snoeien voorafgaand het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen in het projectgebied.
- **Onderzoek:** Niet aan de orde.
- **Ontheffing niet mogelijk:** Bovengenoemde maatregelen moeten genomen worden.

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

De Wnb kent een algemene zorgplicht (Artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan. Mogelijke maatregelen zijn:

- **Maai en/of snoei** voorafgaand aan de werkzaamheden de nog aanwezige vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens de werkzaamheden.
- **Voer de werkzaamheden rustig uit** en zorg dat dieren niet ingesloten raken of naar het water worden gejaagd. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet het water ingejaagd zodat ze verdrinken.

In Tabel 1 staan de onderzoeken samengevat.

Tabel 1. Vervolgstappen ecologisch onderzoek per soortgroep.

Beschermingscategorie	Soort(groep)	Periode onderzoek	Is onderzoek nog nodig na het nemen van maatregelen?
Vogelrichtlijnsoort	Algemene broedvogels (zonder jaarrond beschermd nest)	N.v.t.	Nee, maatregelen moeten genomen worden
	Huisbus	1 april - 15 mei	Ja
Habitatrichtlijnsoort	-	-	-
Andere soorten zonder vrijstelling	-	-	-
Andere soorten met vrijstelling	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	-	

In de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor de binnen het projectgebied algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Er is voor deze soorten geen soortgericht onderzoek of ontheffing nodig, wel geldt de zorgplicht, zie Bijlage A.

Bijlage A Kader Wet natuurbescherming; soortenbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1).
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2).
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 "soorten Habitatrichtlijn" als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een "nationale kop" op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art. 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art. 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art. 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art. 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art. 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art. 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art. 3.10 lid 1 onder c).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. Een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
- b. Een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw.
- c. Een bestendig gebruik.
- d. Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art. 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. In de provincie Noord-Brabant geldt algemene vrijstelling verleend voor: aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, molmuis, wild zwijn, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepaling van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art. 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art. 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of

6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (**art 3.8 lid 5**):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (**art 3.10 lid 2**):

1. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
2. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;.
3. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
4. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
5. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
6. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
7. In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

Bijlage B Foto impressie projectgebied

Hoofdbouw met open stootvoegen boven de ramen.

Eén van de transformatoren waar tegenaan gebouwd wordt.

Impressie schakeltuin

Vervallen schuur ten westen van de schakeltuin

Perceel ten westen van de schakeltuín, met het vervallen schuurtje en een gebouw van TenneT op de achtergrond.

Impressie van perceel ten westen van schakeltuín, met enkele struiken en lage bomen.

Aarden wal ten westen van de schakeltuin

Terrein ten noorden van de schakeltuin. Een kruidenrijk grasland met gerst en aan de achterzijde is maïs aanwezig.

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING - 150KV STATION MAARHEEZE - MZ150KV
EU 204 PROGRAMMA BAY REPLACEMENT

KLANT

TenneT T.S.O. B.V.

AUTEUR

Laura Tilleman

PROJECTNUMMER

30094491

DATUM

30 maart 2023

GECONTROLEERD DOOR

Gijs Kos

Senior Adviseur Ecologie

Over Arcadis

Arcadis is een toonaangevend wereldwijd ontwerp- en consultancybureau voor de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij maken het verschil voor onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Met 27.000 mensen in meer dan 70 landen genereerden we in 2020 een omzet van €3,3 miljard. Wij ondersteunen UN-Habitat met kennis en expertise om leefomstandigheden te verbeteren in gebieden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[arcadis-nederland](https://www.arcadis-nederland.nl)

[arcadis_nl](https://twitter.com/arcadis_nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.ArcadisNetherlands.nl)